

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 18.8.2009
KOM(2009) 428 lõplik

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

**käibemaksu valdkonnas tehtavat halduskoostööd käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr
1798/2003 kohaldamise kohta**

{SEC(2009) 1121}

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

käibemaksu valdkonnas tehtavat halduskoostööd käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 1798/2003 kohaldamise kohta

1. SISSEJUHATUS

Vastavalt nõukogu määruse nr 1798/2003 (halduskoostöö kohta käibemaksu valdkonnas) artiklile 45 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga kolme aasta järel aruande kõnealuse määruse kohaldamise kohta. Varem on esitatud viis aruannet halduskoostöö toimimise kohta käibemaksu valdkonnas, kuid käesolev aruanne on esimene aruanne alates nõukogu määruse nr 1798/2003 vastuvõtmisest 1. jaanuaril 2004.

Kõnealune määrus kavandati selleks, et märkimisväärselt parandada halduskoostöö õiguslikku raamistikku ja luua oluline vahend käibemaksupettuste vastu võitlemiseks. Eelkõige kehtestati määrusega muudatused seoses järgmisega:

- selgemad ja siduvad eeskirjad liikmesriikidevahelise koostöö jaoks;
- rohkem talitustevahelisi otsekontakte koostöö tõhustamiseks ja kiirendamiseks;
- rohkem automaatset või omaalgatuslikku teabevahetust liikmesriikide vahel, et võidelda tõhusamalt pettuste vastu.

Käesolevas aruandes hinnatakse halduskoostöö toimimist praeguse õigusliku raamistiku kontekstis. Selleks et hinnata, kas need muudatused on olnud tõhusad, uuritakse eelkõige seda, kuidas kõnealust hiljuti kehtestatud korda kasutatakse.

Samas tuleb käesolevat aruannet vaadelda koos käibemaksupettuste vastase võitluse tõhustamise koordineeritud strateegiaga, mis on esitatud komisjoni hiljutises teatises¹.

Kõnealuses teatises esitatakse mitu meetet, mis mõjutavad oluliselt seda, kuidas maksuhaldurid teevad käibemaksu valdkonnas halduskoostööd tulevikus.

2. TEABEALLIKAD, MIDA KASUTATI MÄÄRUSE 1798/2003 KOHALDAMISE HINDAMISEKS

Komisjon kogus palju teavet halduskoostööle ja maksupettuste vastu võitlemisele keskenduvatel **aruteludel**, mida peeti maksupettuste vastase strateegia eksperdirühma ja halduskoostöö alalise komitee mitmete kohtumiste raames, kuid kuna praktikas kasutavad halduskoostöö eri vahendeid liikmesriikide maksuhaldurid, saab sellist hindamist teha üksnes tänu liikmesriikide märkimisväärsel panusele.

Seepärast arvas komisjon, et teavet uue määruse kohase halduskoostöö põhjalikuks hindamiseks on kõige parem koguda liikmesriikidele saadetava **küsimustiku** abil.

¹ Komisjoni teatis, mis käsitleb koordineeritud strateegiat, mille eesmärk on tõhustada käibemaksupettuste vastast võitlust Euroopa Liidus, KOM(2008)807 (lõplik), 1.12.2008.

Komisjoni talituste 18. augusti 2009. aasta töödokumendis SEK(2009) 1121 on esitatud liikmesriikidelt² saadud vastuste üksikasjalik analüüs.

Liikmesriikidel oli võimalik vastata teatavatele küsimustikus esitatud küsimustele põhjalikult ning esitada üldiselt oma vaateid käibemaksu valdkonna halduskoostöö ja eelkõige selle kohta, kuidas nende arvates on halduskoostööd võimalik veelgi tõhustada. Kõigest kaks liikmesriiki olid huvitatud kõnealuse küsimuse avameelsest arutamisest komisjoniga.

Huvitavad teabeallikad on **iga-aastased statistilised andmed**, mida liikmesriigid saadavad kooskõlas määruse (EÜ) nr 1798/2003 artikli 35 lõikega 3. Mitmete järelduste tegemisel võeti arvesse 2006. ja 2007. aasta statistilisi andmeid käsitlevat teavet.

Lisaks analüüsis Euroopa Kontrollikoda 2006. aastal halduskoostöö toimimist seitsmesse liikmesriiki tehtud kontrollkäikude alusel. Oma **eriaruandes** osutas kontrollikoda sellele, et „*vaatamata uutele 2004. aastal kasutusele võetud korraldustele ei ole liikmesriikidevaheline halduskoostöö käibemaksu valdkonnas ikka veel piisavalt tõhus, et tulla toime ühendusesisese käibemaksust kõrvalehoidmise ja käibemaksualaste pettustega*”³. Kõnealune aruanne andis komisjoni töösse olulise panuse.

Saksamaa ametiasutused vaidlevad kontrollikoja pädevuse üle viia kõnealuses valdkonnas ellu auditeid ja eelkõige pädevuse üle teha kindlaks, kas Saksamaa on loonud halduskoostööks vajalikud haldus- ja organisatsioonilised struktuurid. Selles küsimuses on algatatud rikkumismenetlus, mille raames Euroopa Kohtule esitatud hagi on läbivaatamisel.

3. PEAMISED JÄRELDUSED

3.1. Tegelik toimimine

3.1.1. Teabevahetus taotluse alusel

Tõrgeteta toimiva teabevahetussüsteemi üks peamine tegur on usaldusväärne ja tõhus sisehaldus- ja menetlussüsteem liikmesriikides. Kõnealune aruanne on näidanud, et kui selline süsteem puudub, siis tekivad probleemid, nt viivitused teabetaotlusele vastamisel, tüüpvormide vale kasutamine, taotluse ja selle vastuse halb kvaliteet, raskused pädeva teabevahetuse üksuse kindlakstegemisel ja raskused asjakohase teabe kogumisel ning tehnilised probleemid ühise teabevõrgu (CCN) e-postiga⁴.

Eelkõige on taotluse esitanud liikmesriikidel detsentraliseeritud süsteemi korral raske kindlaks teha teabevahetuse üksust (ja kontaktisikut), kellele taotlus tuleks adresseerida. Samas märgivad detsentraliseeritud süsteemi kasutavad liikmesriigid, et selline süsteem võimaldab ressursse paremini kasutada.

Oluline küsimus on vastuse õigeaegsus ja statistilised andmed on näidanud, et hilinevad vastuste hulk on jõudnud vastuvõetamatu tasemeni. Kuigi määrusega on ette nähtud, et liikmesriigid peaksid üksteist teavitama, kui tähtpäevadest kinni ei peeta, näitavad statistilised andmed, et tegelikkuses tehakse seda väga harva.

² Kaksikümne viis liikmesriiki vastas küsimustikule, mis saadeti 31. märtsi 2008. aasta kirjaga D29096.

³ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 08/2007, ELT C 20, 25.1.2008, lk 1.

⁴ Ühise teabevõrgu kaudu saadetud e-post (turvalised postkastid kõigis liikmesriikides).

Viivitused seoses teabetaotlusele vastamisega ja taotluse esitanud liikmesriigi teavitamisega selle kohta, et tähtpäevast ei ole võimalik kinni pidada, on tingitud mitmetest siseteguritest: teabevahetus ei ole prioriteet, inimressursse napib ja esineb keeleprobleeme. Tüüpvormid aitavad halduskoostööd süstemaatilisemaks ja selgemaks muuta ning tagavad ühtlustatuma ja sidusama lähenemisviisi halduskoostööle. Üldiselt tundub, et kuigi enamik liikmesriike pooldaks tüüpvormide kohustuslikku kasutamist, kardetakse, et see muudaks koostöö teatavatel juhtudel vähem tõhusaks. Liikmesriigid kurdavad ka, et kõik osalised ei kohaldanud 2008. aastal ikka veel XML-vormingut, kuigi 2007. aastal lepiti selle kasutamises ühehäälselt kokku.

Komisjon on veendunud, et automaatne juurdepääs teiste liikmesriikide andmebaasidele aitaks märkimisväärselt vähendada standardteavet hõlmavate taotluste arvu. Automaatne juurdepääs aitaks seega hõlbustada ja kiirendada halduskoostööd ning tänu sellele jääks aega ja ressursse põhjalikumaks uurimiseks, mida on vaja teha keerulisemate taotluste puhul.

Lisaks ei vasta vastuse kvaliteet alati vajalikele standarditele. Seega võivad vastused olla õigeaegsed, aga väärtusetud taotluse esitanud osapoole jaoks. Liikmesriigid ise on osutanud sellele, et vahetatava teabe kvaliteeti tuleb parandada ning seepärast on komisjon selle küsimusega tegelenud programmi „Fiscalis 2013”⁵ alusel loodud konkreetse projektirühma raames.

Liikmesriikides tuleb juhtimistasandil lahendada palju probleeme, nt teiste liikmesriikide abistamine tuleb maksuametis seada prioriteediks. Praeguse olukorra parandamise ühe viisina peaks juhtkond seadma kõnealused taotlused kohalike ametnike jaoks töö kavandamisel esmatähtsaks, kohalikke ametnike tuleks innustada võtma taotluste täpsustamiseks vahetult ühendust teiste liikmesriikide kontaktpunktidega, halduskoostööks tuleks eraldada piisavalt töötajaid ning tuleks rakendada XML-vormingut.

3.1.2. Teabevahetus eelneva taotluseta

Määruse 1925/2004 artiklis 3 on määratletud teabeliigid, mille puhul liikmesriigid saavad osutada, kas nad vahetavad automaatselt teavet ilma eelneva taotluseta. Üksnes vähesed liikmesriigid vahetavad teavet kõigi teabeliikide kohta. Lisaks väidavad mõned liikmesriigid, et nad vahetavad teavet teatavate teabeliikide kohta, kuid tegelikkuses näitavad statistilised andmed muud (nt 2007. aastal vahetati kaugmüügi kohta teavet üksnes 5 juhul). Liikmesriigid peavad mõnesid teabeliike teistest olulisemaks. Samas ei osale mõned riigid teabevahetuses, sest nad ei ole vajalikke andmeid süstemaatiliselt kogunud ja tsentraliseeritult säilitanud. Sellel on mitmeid põhjuseid (töötajate puudus, ebaproportsionaalselt suured jõupingutused, sisemine halduskorraldus ja teabehankimise raskused). On kahetsusväärne, et mõned liikmesriigid ei ole ikka veel võimelised vahetama teavet teatavate teabeliikide kohta, hoolimata sellest, et see oli määruse vastuvõtmisel seatud eesmärgiks⁶.

⁵ Programm „Fiscalis 2013” (11. detsembri 2007. aasta otsus 1482/2007/EÜ) on ühenduse programm, mis loodi selleks, et tõhustada osalevate riikide maksuametite vahelise halduskoostöö parandamise abil siseturu maksusüsteemide nõuetekohast toimimist. Projektirühm on liikmesriikide ekspertide rühm, kes korraldab koosolekuid, et pakkuda lahendusi hästi määratletud valdkondade konkreetsetele probleemidele; projektirühm loodi ja seda rahastatakse programmi „Fiscalis 2013” raames.

⁶ Vt komisjoni vastus Euroopa Kontrollikoja eriaruande nr 08/2007 51. peatükis, ELT C20, 25.1.2008.

Seepärast võiks kavandada määruse 1925/2004 artikli 3 läbivaatamise, et ajakohastada praegust loetelu ja/või kehtestada uus loetelu piiriülest elementi hõlmavatest tehingutüüpidest, mille puhul teabevahetus peaks kõikidele liikmesriikidele olema kohustuslik.

Maksupettuste vastase strateegia eksperdirühma aruteludel ilmnes, et suur hulk liikmesriike ei olnud sellise konkreetse loetelu kehtestamise vastu. Muud teabeliigid, mida liikmesriigid ei pea asjakohaseks, tuleks välja jätta. Nagu eespool juba osutati, selgub, et esineb vastuolusid maksupettuste vastase strateegia eksperdirühma poliitiliste vaadete ja automaatse teabevahetuse tavade vahel.

Liikmesriigid peaksid tagama, et nende revidendid teadvustaksid, kui oluline on omaalgatuslik teabevahetus maksukogumise jaoks teistes liikmesriikides. Mõned liikmesriigid leiavad, et Eurocaneti⁷ võrgustik on hea lähenemisviis omaalgatuslikule teabevahetusele, sest see aitab luua otsekontakte konkreetsele teemale keskenduvate ametnike vahel ja aitab kiiresti teavet vahetada. Sel viisil saab juhtida kohalike töötajate tähelepanu teatava omaalgatuslikult vahetatava teabe olulisusele ja motiveerida neid seda vahendit aktiivselt kasutama. Seoses sellega leiab komisjon, et EUROFISC-süsteemi loomine nõukogu 2008. aasta oktoobris heakskiidetud suuniste alusel looks usaldusväärse raamistiku sellise kiire teabevahetuse soodustamiseks.

Komisjon arvab, et liikmesriigid peaksid rakendama automaatselt vahetatavate andmete kogumiseks tõhusat menetlust, sest enamik liikmesriike peavad saadud teavet kasulikuks ja praktikas kasutatavaks. Lisaks peaks juhtkond parandama revidentide väljaõpet, et nad teadvustaksid, kui oluline võib omaalgatuslik teabevahetus olla maksukogumise jaoks teistes liikmesriikides.

3.1.3. Tagasisidemehhanism

Enamikul liikmesriikidel puudub tagasisidemehhanism ja seega ei saa nad anda tagasisidet selle kohta, kas edastatud teavet on tulemuslikult kasutatud. Kõnealune mehhanism ja vahetatava teabe kvaliteedi parandamine aitaks juhtkonnal teha kindlaks menetluse puudused ja motiveerida revidente seda vahendit rohkem kasutama.

Liikmesriigid märkisid probleemiks tagasiside puudumise ja komisjon on uurinud programmi „Fiscalis 2013” alusel loodud projektigrupi töö raames seda, milline võiks olla sobiv tagasisidemehhanism.

3.1.4. Käibemaksuteabe vahetamise süsteemi (VIES) toimimise parandamine

Seoses andmebaasis sisalduva teabe kvaliteediga märgitakse tihti probleemidena käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite mittekehtivus ja viivitused andmete parandamisel, mis vähendavad andmebaasi usaldusväärsust.

Jätkub tehniline töö VIES-süsteemi ajakohastamiseks, näiteks teostatakse ristkontrolli, mis hõlmab maksumaksja nime ja aadressi võrdlemist käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga, et kinnitada nende andmete õigsust. Lisaks esitab komisjon ettepaneku, milles käsitletakse käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite registrisse kandmise / registrist kustutamise miinimumnõudeid, et muuta VIES-süsteemis sisalduvad andmed täpsemaks ja täielikumaks.

⁷

Eurocanet on mitteametlik võrgustik, mille abil saab kiiresti vahetada teavet varifirmadega seotud võimalike käibemaksupettuste kohta.

3.1.5. *Ametnike viibimine haldusasutuste ametiruumides ja osalemine haldusuurimistes teistes liikmesriikides*

Igal aastal esitatavad statistilised andmed näitavad, et artiklis 11 osutatud vahendi kasutamine on piiratud, kuigi piirialadel peetakse seda kasulikuks vahendiks. Piiratud kasutamise peamised ja kõige sagedamad põhjused on keeleprobleemid, liikmesriikide haldusuurimistes osalemist võimaldava siseriikliku õigusliku aluse puudumine ja selle vahendi kohaldamise konkreetsed siseriiklikud tingimused. Samas ei tohiks siseriiklikud tingimused takistada kõnealuse vahendi kasutamist.

Ametnike teadlikkust tuleb tõsta ja neid tuleb innustada seda vahendit kasutama. Peale selle tuleks liikmesriigi tasandil tegeleda keeleoskuse arendamisega.

3.1.6. *Üheaegsed kontrollimised – mitmepoolsed kontrollimised*

Liikmesriigid tunnistavad määruse 1798/2003 artiklis 12 osutatud vahendi lisandväärtust. Lisaks on tehtud jõupingutusi kõnealuse vahendi kasutamise soodustamiseks ja hõlbustamiseks, eelkõige on loodud mitmepoolsete kontrollimiste platvorm ja on ajakohastatud mitmepoolsete kontrollimiste suuniseid. Tundub, et sellised jõupingutused täidavad oma eesmärgi, sest mitmepoolsete kontrollimiste algatamine on suurenenud. Samas on veel arenguruumi. Mitmed kitsaskohad aeglustavad menetlust: aja- ja ressursside puudus, keeleoskus, kogemuste puudumine, otsekontaktide puudumine madalamal tasemel ning see, et pädev ametiasutus ei volita vastutavat revidenti. Kuigi juba on loodud mehhanism, mille abil kohalikud maksuhaldurid saavad suhelda ühise teabevõrgu e-posti etapis II bis, selgub, et seda ei rakendata kõigis liikmesriikides. Teabevahetus asjaomaste revidentide vahel peaks alati võimalikult suures ulatuses toimuma vahetult.

Liikmesriigid leiavad, et nende sisemenetlus on piisavalt paindlik, et tõrgeteta reageerida (karussell)pettuse korral. Samas on ELi tasandil selgunud, et pettusevastase üksuse platvormi ja mitmepoolsete kontrollimiste koordineerimise platvormi vahelist suhtlust saaks veelgi parandada.

3.1.7. *Mittemaksukohustuslastele elektroonilisi teenuseid osutavaid ühenduseväliseid maksukohustuslasi käsitlev erikord (määruse 1798/2003 VI peatükk)*

Erikorra haldamisel ei ole tekkinud olulisi probleeme, sest mittemaksukohustuslaste arv ja tasutud käibemaksu summad ei ole märkimisväärselt suured. Samas jääks kõnealune maks kogumata, kui erikorda ei rakendataks. Lisaks on tänu erikorra kehtestamisele mitmed kauba tarnijad või teenuse osutajad ettevõtjalt eraisikule tehtavate tehingute jaoks end ELis maksukohustuslasena registreerinud ja tasuvad käibemaksu registreerimisliikmesriigis.

Liikmesriigid leiavad, et e-kaubanduse valdkonnas on mittemaksukohustuslasi raske kontrollida. Samas on selliste revisjonide tegemine oluline, sest see on ainuke vahend, mille abil liikmesriigid saavad kindlaks teha, et ettevõtjad kohaldavad erikorra sätteid nõuetekohaselt. Edukalt revisjone teostanud liikmesriike innustatakse jagama mittemaksukohustuslasi hõlmava korra raames revisjoni kogemusi ja tavaid (nt võimalike riskide vähendamine, nõuetele vastavusega ja tuludega seotud vigade kindlakstegemine, piirialade ja väljaspool ELi käibemaksukohustuslasena registreeritud ettevõtjate kontrollimise tagamine). Selliseid kogemusi ja tavaid on võimalik jagada mitmepoolsete kontrollimiste platvormi või pettustevastase platvormi kaudu.

3.1.8. *Halduskoostöö korra hindamine liikmesriikides*

Määruse artiklis 35 on sätestatud, et liikmesriigid jälgivad ja hindavad seda, kuidas halduskoostöö kord toimib. Tegelikult tundub, et valdav enamus liikmesriike ei teosta süstemaatiliselt sisehindamist, vaid enesehindamine põhineb üksnes statistilistel andmetel, mida neil tuleb selle korra kohta igal aastal komisjonile esitada.

3.1.9. *Keskne teabevahetuse asutus*

Valdavas enamuses liikmesriikides on teabetaotluste kontaktpunktiks keskne teabevahetuse asutus. Kõik liikmesriigid väidavad, et neil on taotluste töötlemise jälgimiseks järelevalvesüsteem. Keskne teabevahetuse asutus kehtestab asutusesisesed vastamise tähtpäevad, kuid tundub, et nendest ei peeta kinni, sest puuduvad stiimulid, millega innustada vastutavat osakonda õigel ajal vastama või põhjendama, miks ta seda teha ei saa. Eelkõige teabevahetuse üksustega detsentraliseeritud süsteemi korral on vajalik luua tõhus järelevalvesüsteem selleks, et pidada tähtpäevadest kinni ja ka tagada vahetatava teabe kvaliteedinõuded. Peale selle tundub, et mõned liikmesriigid saadavad ühe taotluse kõigile teabevahetuse üksustele ja seda taotlust võetakse arvesse mitu korda. See on üks põhjus, miks saadetud ja saadud taotluste arv erineb statistilistes andmetes.

Erinevused kasutatavates keeltes aeglustavad menetlust. Kõige parem oleks see, kui liikmesriigid lepiksid kokku töökeeles, milles nad tahavad keskse teabevahetuse asutusega suhelda. Samas ei tohiks komisjoni arvates kokkuleppe puudumine jätkuvalt takistada tõrgeteta koostööd, vaid võiks ette näha, et inglise keelt kasutatakse varuvõimalusena, kui kokkuleppele ei jõuta. Keeleoskuse puudumine on probleem, mis esineb peamiselt kohalike ametiasutuste tasandil. Vahetu suhtlus selgituste küsimisel (telefoni või ühise teabevõrgu e-posti teel) võiks aidata vältida koormavat tõlkimist. Mitmepoolsete kontrollimiste puhul võiks olla abi tõlkidest. Programmide „Fiscalis 2007” ja „Fiscalis 2013” raames on juba loodud keeletugi.

3.2. **Õiguslik raamistik**

Liikmesriigid leiavad, et määrus on aidanud tõhustada halduskoostööd. Üldiselt on maksuhalduritele õigusliku raamistikuga loodud usaldusväärne alus teabe vahetamiseks ja koostööks, kasutades olemasolevaid eri vahendeid, mis aitavad saada olulist teavet pettuste vastu võitlemiseks.

Samas puutuvad liikmesriigid eeskirjade kohaldamisel kokku mitmete ebaselgete eeskirjade ja ebatäpsustega. Seepärast tuleb õiguslikku raamistikku ajakohastada allpool loetletud valdkondades.

3.2.1. *Viibimine haldusasutuste ametiruumides, osalemine haldusuurimistes ning üheaegsed kontrollimised (artiklid 11 kuni 13)*

Liikmesriigid märkisid, et kasulik oleks tõlgendada artikli 11 kohaldamist Euroopa tasandil, ning et sel juhul ei oleks vaja täiendavaid rahvusvahelisi kokkuleppeid või siseriiklike õigusakte (millega piirataks selle vahendi kasutamist).

Osutati mõnede raskustele, mis tulenevad asjaomase artikli erinevast tõlgendamisest.

Samas arvavad komisjoni talitused pärast hoolikat kaalumist, et eespool osutatud artikleid on väga vähe vaja muuta, kuna lahendus on pigem kohaldada olemasolevaid sätteid avatud meelega.

3.2.2. *Teabevahetus eelneva taotluseta (artiklid 17 kuni 21)*

Määruse artikliga 17 on ette nähtud, et liikmesriigid vahetavad teavet eelneva taotluseta. Selles täpsustatakse, et iga liikmesriik peab edastama teistele asjaomastele liikmesriikidele teavet kolmel juhul, mis kujutab endast väga laiaulatuslikku kohustust.

Komisjoni määruse 1925/2004 artiklites 3 ja 4 on määratletud teabe(alam)liigid, mille puhul liikmesriigid rakendavad automaatset või kavakohast automaatset teabevahetust.

Samas piiratakse artikliga 18 artiklis 17 sätestatud kohustust, sätestades, et liikmesriigid võivad teha valiku, kas nad vahetavad teatavat liiki teavet eelneva taotluseta.

Vastused küsimustikule osutasid selgelt, et liikmesriigid mõistvad ja kohaldavad artiklite 17 ja 18 koostoimet erinevalt. Seetõttu esineb liikmesriikidevahelises teabevahetuses ebakõlasid. Kõnealuste teabeliikide määratlus ei ole täitnud oma täielikku eesmärki. Peale selle põhjustab segadust määratlus „automaatne” ja „kavakohane automaatne” teabevahetus.

Seepärast teeb komisjon ettepaneku muuta kõnealuse määruse artiklite 17 ja 18 omavahelist seost. Peale selle, nagu eespool osutati, võiks ajakohastada komisjoni määruse 1925/2004 praegust loetelu või võiks kehtestada uue loetelu tehingu tüüpidest, mille puhul teabevahetus oleks kõigile liikmesriikidele kohustuslik (vähemalt teatavate teabeliikide puhul).

3.2.3. *Suhted kolmandate riikidega (artikkel 36)*

Kolmandatest riikidest saadava teabe osas on vähe kogemusi. Liikmesriigid leiavad, et kolmandatest riikidest saadav teave võiks olla väga kasulik maksu määramise hõlbustamiseks või pettuse avastamiseks, kuid tuleb kohaldada rangeid eeskirju (salajasuse nõue). Kõik liikmesriigid ei ole sõlminud maksulepinguid (sh käibemaksu valdkonnas) ja seega ei ole kõigil liikmesriikidel võimalik edastada kolmandatest riikidest saadavat teavet.

Enamik liikmesriike ei ole selle vastu, et kolmandatest riikidest saadava teabe edastamine huvitatud liikmesriikidele tehakse kohustuslikuks. Määruse asjaomase sätte reguleerimisala oleks võimalik laiendada nii, et teabe edasiandmine ei oleks selgesõnaliselt välistatud.

Komisjon on endiselt veendunud, et pikas perspektiivis on sobiv lahendus ELi tasandil koordineeritud lähenemisviis kolmandate riikidega tehtavale käibemaksualasele koostööle.

4. JÄRELDUSED

Komisjoni 31. mai 2006. aasta teatises (kooskõlastatud maksupettuste vastase võitluse tõhustamise strateegia väljatöötamise vajaduse kohta, KOM (2006)254 (lõplik), 31.5.2006) juba avaldati arvamust, et käibemaksualase halduskoostöö õiguslikku raamistikku on tugevdatud, kuid liikmesriigid ei kasuta seda piisavalt ning et halduskoostöö ei ole ühendusesisese kaubanduse ulatusega proportsionaalne. Euroopa Kontrollikoda tegi 2007. aasta eriaruandes suuresti sama järelduse.

Käesoleva aruande järeldused ei erine sellest; määrusega 1798/2003 kehtestatud uus kord pakkus täiustatud võimalusi, kuid liikmesriikidevaheline halduskoostöö ei ole

ikka veel piisavalt intensiivne, et lahendada ühendusesisest käibemaksust kõrvalehoidmise ja käibemaksupettustega seotud probleemid.

Soov parandada halduskoostöö korra kohaldamist praktikas peaks kajastuma juhtkonna toetuses ja maksuameti töö korraldamises lähtuvalt järgmistest meetmetest:

- halduskoostööks ja maksukontrolliks tuleks eraldada piisavalt ressursse;
- maksuametnike tuleks koolitada, et nad oleksid rohkem teadlikud olemasolevatest vahenditest (taotlused, viibimine haldusasutuste ametiruumides, osalemine haldusuurimistes, üheaegsed kontrollimised) ja omaalgatuslikust teabevahetusest;
- olemasolevaid vahendeid tuleks kohaldada ennetavalt ja avatud meelega ning liikmesriigi tasandil tuleks ennetada taksitusi, mis võiksid takistada halduskoostööd ja vähendada vahendite tõhusust;
- kohalikele ametnikele tuleks anda juhiseid selle kohta, kuidas seada teabetaotlused prioriteediks;
- tarkvara tuleks kohandada nii, et taotluste saatmiseks oleks võimalik kasutada XML-vormingut;
- vahetatava teabe kogumiseks tuleks rakendada tõhusat menetlust;
- tuleks innustada otsekontakte kohalike revidentide vahel (ühise teabevõrgu e-posti etapi II bis kaudu).

Need ei ole tegelikult uued soovitusel: sellised soovitusel esitati juba varasemates aruannetes mitu aastat tagasi. Asjaolu, et soovitusi tuleb korrata, on murettekitav, arvestades juba võetud järelmeetmete arvu.

Olukorra märkimisväärselks parandamiseks on oluline, et liikmesriigid omistaksid poliitilist tähtsust sellele, et teise liikmesriigi partnerasutustel osutatav teenus oleks kvaliteetne.

Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu on viimasel kahel aastal pidanud mitmeid arutelusid käibemaksupettuste vastase võitluse üle. Nende arutelude järeldused osutavad, et on vaja ühist lähenemisviisi ELi tasandil. Rõhuasetus on nn tavameetmetel, mille eesmärk on suurendada maksuhaldurite suutlikkust võidelda käibemaksupettuste vastu praeguse käibemaksusüsteemi raames.

Seoses sellega on oluline tõhustada halduskoostööd ning praegune ettepanek sõnastada uuesti määrus 1798/2003 sisaldab selliseid olulisi muudatusi nagu automaatne juurdepääs andmebaasidele ning sellega on ette nähtud EUROFISC-süsteemi loomise õiguslik alus. Käesolev aruanne osutab sellele, et õiguslikku raamistikku on vaja täiendavalt muuta, mida võetakse kõnealuses ettepanekus arvesse.

Samas on halduskoostöö praktiline toimimine sama oluline ja komisjon loodab liikmesriikide poliitilisele valmidusele teha selle eesmärgi saavutamiseks vajalikke jõupingutusi.

Liikmesriigid peavad näitama oma tahet, kuid komisjon on valmis abistama selliste jõupingutuste tegemisel. Mitmeid võetavaid meetmeid saaks koordineerida ELi tasandil ja programmiga „Fiscalis 2013” on ette nähtud sobivad vahendid nende meetmete väljaarendamiseks ja rakendamiseks.